

28.09.2017 juhtide nõupidamise töörühmade kokkuvõtted

Töörühma teema: Kuidas aineühendusi rakendada MÕKi teenistusse?

Töörühma juhid: Allan Kaljakin, Õpetajate Maja direktor, Viivi Lökk, hariduskorralduse osakonna juhtivspetsialist

Osalejad: 18

Protokollija: Sigrit Lilleste, hariduskorralduse osakonna peaspetsialist

Kogemuse rakendamise võimalused koolis	Ootused, küsimused, tähelepanekud
<p>Esitlus:</p> <ul style="list-style-type: none"> Täna puhtalt ainepõhiselt üles ehitatud ühendused Rahastused riigieelarvest, raha siht on õpetajate tegevuse toetuse jaoks, ainetevaheline lõimimine on prioriteet, uueneva õpikäsitluse toetamine, HEV laste toetamine, ühistegevused ainevaldkondade ühesed, Üksikute aineühenduste tegevust ei toetata. <p>Koolide ootused:</p> <ul style="list-style-type: none"> Uute õppemeetodite tutvustamine Omalooodud metoodilise materjali näitlikustamine Õpetajate ja koolijuhtide kaasamine suunatud kogemuse jagamine <p>Haridusameti ootus:</p> <ul style="list-style-type: none"> Toimiv MÕK <p>Kuidas lahendada?</p> <ul style="list-style-type: none"> Näiteks õa-s välja valida probleemid, sisu haridusameti ja koolide koostöös (nt HEV lapsed, uudsed õppemeetodid, nutiteema gümnaasiumis), st on probleemipõhised töörühmad ÕM-s, järgmisel aastal uued probleemid. Aineühenduste juhid kujunevad valdkonnapõhiselt. Ei pea alati toimuma Õpetajate Majas. Aineühendusi on vaja, kuidas üles ehitada – kas klassipõhiselt või universaalsed teemapõhiselt, nt supervisioon, õpimeetodid, jm Õpe on koolis lõimingu ja õppetoolid aieteülesed, aineühendused peaks ka olema enam aineteüleselt, nt loodusained, humanitaaria. Hea näide on koolituse blogi koolis (21.Kool) Loodusainete õpetajad koos (matemaatikud, robootikud ja füüsikud, keemia), kes koostavad sisendi 7 kl lõimitud õppeainele - 2 õpetajate korraga tunnis Üks õpikoda võiks olla õpilastelt õpetajale, õpilaste kaasamine 	<ul style="list-style-type: none"> Õpetajate Maja poolt tugi vaja aineühenduste juhtidele, kes toetaks korraldusküsimustega, kutsed, info edastamine, kohv, protokoll, ekspertide kaasamine Õpetajate Maja kodulehel ainult info koolituse nimetus, seal võiks olla järjepidevalt täidetav interaktiivne kalender, kust saaks kogu info samast kohast Õpetajate Maja võiks olla õpetajate koolituskeskus Õpetajate Maja tegevuse pikema arengu planeerimine, nt võiks olla Õpetajate Maja nõukogu, kes otsustab kuni 2-aastase perspektiivi, sest aineühenduste esimehed ise ka palju koos ei käi Oma näitmaterjali jagamine tasustada Osa aineühendusi toimib väga hästi, osa mitte Nt haridusametis on MÕK, projektide inimesed, sellised inimesed võiks olla Õpetajate Maja juures, kes kohe õpetajateni selle viivad. Vahetada aineühenduse esimees, kus ei käida, nt valed teemad, juhtimine Mitte kahenädalane planeering, võimalusel kuu aega ette Aineühenduse asemele nimetus õpikoda (nt õppemeetodite õpikoda), kui on teemapõhised, üks neist võiks olla nt õppealajuhatajate oma, sest õppealajuhatajate kokkusaamisi oleks väga vaja Jaotada ühendused <ol style="list-style-type: none"> Aineteülesed, nt loodusained, jne..... Üldteemad (meetodid, supervisioon, HEV laps, digioskuste rakendamiseõppija toetamine, MÕK

28.09.2017 juhtide nõupidamise töörühmade kokkuvõtted

Töörühma teema: Mida õppida MÕKi õnnestumistest ja ebaõnnestumistest?
Töörühma juht: Önnela Leedo-Küngas, EHTe Humanitaargümnaasiumi direktor
Osalejaid: 12
Protokollija: Anne Targem, hariduskorralduse osakonna vanemspetsialist

Kogemuse rakendamise võimalused koolis	Ootused, küsimused, tähelepanekud
<p>Töörühmajuhtide kogemusetekanne: EHTe Humanitaargümnaasiumi olukord:</p> <ul style="list-style-type: none">• ei toimunud õpetajate koostööd ja tegutseti individuaalselt,• toimus traditsiooniline, meetoodiliselt tugev õpetamine.• puudus ka ühine ainekavade/tundide kavandamine ja läbivaatamine.• mõned õpetajad olid väga pahased, et nende aines jääb mõni osa õpikust läbimata kui laste aeg mujal ära viidetakse (nt muuseumis).• konservatiivsus oli kõige suurem probleem, ei nähta üldse teisi võimalusi. Nt õpiku teksti asemel kasutada kaasaegsest eesti kirjandusest võetud kaasaegseid ja lastele huvipakkuvaid tekste. <p>EHTe Humanitaargümnaasium seadis eesmärgid:</p> <ul style="list-style-type: none">• õpetajatevaheline süsteemne koostöö;• õpetajate muutunud arusaam õppemeetoditest ja –keskkonnast (õppida võib kõikjal; õpetajad teavad, mis on MÕKi mõte (vt strateegia 2020).• jõuda selleni, et näiteks ainete omavahelise lõimumisega saaks lapsele selgeks üks ajastu erinevatest aspektidest ja nii kogu ajaloo ulatuses. Mitte kõik läbisegi ja siis tervikut ei tekigi. <p>Tegevused MÕK rakendamiseks EHTe Humanitaargümnaasiumis:</p> <ul style="list-style-type: none">• eestvedaja leidmine (kindlasti peaks olema eraldi inimene, kes on innustunud ja motiveeritud);• fookuse leidmine (õpetajate koostöö);• uuenduste tutvustamine (AK esimehed, kollektiiv), MÕK meeskond oli ka koolis olemas, kes aitas, nõustas ja jälgis.• nt koondtabelite loomine ülevaate saamiseks Google Drives;• tabeli kontrollimine, tagasiside, meeldetuletamine;• iseseisev ülesanne ainekomisjonidele;	<p>Töörühma kogemusel põhinev MÕKi valem:</p> <ul style="list-style-type: none">• Leia inimesed (eestvedaja ja need kes on innustunud ning valmis kaasa tegema protsessis)• Organisatsioonis ühine arusaam MÕKist (seminarid, koolitused jms)• Eesmärk, fookuseeritud plaan (väga vajalik) - kaootilisest tegevusest süsteemsele lähenemisele• Peaesmärk: mitte rikkuda inimest (õpilast, last) – üks halvustav ja last alandav õpetaja suudab teha palju halba, mille mõju võib jääda inimesele kogu eluks• Ei tohi üle pingutada! <p>Elukestva õppe strateegia: eesmärk on uue koolikultuuri ehk organisatsioonikultuuri loomine, kus toimub iga õppija individuaalse ja sotsiaalse arengu toetamine ning õpioskuste, loovuse ja ettevõtlikkuse arendamine. Ja seda aastaks 2020.</p> <p>Mida HA ootab juhtidelt? Rainer Rannala: Meil on koolides piisavalt potentsiaali, et tegelikult ei peaks keegi midagi peale sundima ja nõudma. Mure selles, et koolide tase ja nõudmised on väga erinevad. HA asi on siis tunnustada eesrindlikke ja tagant torkida mahajääjaid. Üleskutse koolidele, et pöörased ideed tuleb ellu viia. Tsentraalselt aetud asi ei pruugi kõikidele sobida.</p> <p>Kullo juht Raul Tomberg: huvikoolis on 150 töötajat ja</p>

28.09.2017 juhtide nõupidamise töörühmade kokkuvõtted

- küsitlus, mis suunab arvama, et MÕK on hea;
- koolisisene seminar õpetajatele (küsitluse tulemused, muutunud arusaam kevadeks);

Käesoleva õppeaastal tegevused:

- ainekomisjonide reform, aktiivgrupp (5 inimest) õpetajate kaasamiseks;
- jätkame teistmoodi õppe päevadega (õpetajad vahetavad ära ained ja asendavad kolleegi) – see meeldib nii lastele kui pedagoogidele;
- aasta moto: 2016/17 „Liikumine on elu“, 2017/18 „Toetame üksteist“;
- õppealajuhatajatele vabamad käed, et nad saaksid oma äranägemise järgi õppetööd korraldada.

Mis õnnestus ja mida tegime valesti:

- Püüdsime määrata ise aineid, tuleb lähtuda inimestest (algus).
- Peab leidma sobivad klassid.
- Aasta lõpus kõik kursis, et on MÕK.
- Juba mõned ise otsivad kirja teel partnereid.
- Võtsime enam-vähem hirmu maha.
- Pressisime vahepeal liiga palju (see oli viga).
- Toimus ka Raimo Ülavere couthingu koolitus.
- Kool loobus valdavalt töövihikute kasutamisest.
- Motiveeriti õpetajaid kasutama enam internetti ja digivahendeid
- Väga palju õppekäike, järjest rohkem mõtestatud.
- Kolleegidega Leedust võrreldes oleme nendest ette jõudnud.
- Uus oli mõte, et õpitakse ka õppekäikudel ja ekskursioonidel. Õpetajate süsteemse koostöö kujundamise aluseks on õppekäigud ja ainetevahelised seosed. AINETUNNID (nt võõrkeel ja muu õppeaine) + õppekäik + AINETUNNID (nt võõrkeel ja muu õppeaine)

Teiste koolide kogemused:

Südalinna kool:

- projektipäevad iga trimestri lõpus. Näiteks EV100 praegu teema.
- Kodused digiõppepäevad kodus – lapsed saavad ülesanded, mida saab kodus teha. Kes ei saa koju jääda, tuleb kooli ja saab samad ülesanded koolis ära lahendada.

GAG

- Igal õpetajal on oma arusaam sellest, mis on MÕK. ET kas see kui kooli katusel maandub

kedagi ei pea taga ajama. On väiksed rühmad ja tegevus toimub laste tasemest lähtuvalt. Õpetajad on seal mingi eriala spetsialistid, kes õpetavad lapsi tihti oma eriala pinnalt. Nt lennukikonstruktor juhendab mudelismi ringi. Mis saab siis kui MÕK eufooria üle läheb? Lapsed on ju juba harjunud, et kogu aeg ekraan sähvib, tegutsetakse kaootiliselt ideede tules.

Õnnela Leedo-Küngas: Lapsed ei ole eufoorias. Tuleb teha MÕKi kavakohaselt, reguleeritult.

- Juhid usuvad mõistlikku MÕKi
- Lapsevanemadena soovime jõuda strateegias toodud eesmärgini
- Juhtideni on jõudnud soov ja vajadus muutusteks
- Pedagoogide valmisolek on osal pedagoogidest olemas, aga osadel ka tugev vastuseis muutustele.
- MÕK kooli projektis välja toodud punktid annavad hea aluse muutusteks
- **MTK –me töötame kõikjal. Direktorite uus töövorm. ☺**

Ühine seisukoht: MÕK eestvedamiseks on vaja eraldi inimest, kes on huvitatud ja innustunud ning veab neid asju eest ja tegeleb ainult sellega.

Õppealajuhatajad on liiga ülekoormatud. Projekti peavad sattuma kokku „õiged“ inimeses, kes omavahel klapivad. „Kolhoos“ ei toimi ja 100% ei osale kindlasti, see number on väiksem.

Konservatiivsus on kõige suurem probleem, kui ei nähta üldse teisi võimalusi!

28.09.2017 juhtide nõupidamise töörühmade kokkuvõtted

<p>kopter, on MÕK.</p> <ul style="list-style-type: none">• Kooli IT juhid on õpilased. Nii on juba olnud mõned aastad.• Kehalise kasvatus tundi ei ole osadel klassidel, saab äpiga registreerida oma osalemise erinevates trennides (ujumine, ratsutamine, jne). <p>Johannese koolis on 200 last, enamus õpetajaid on väiksema koormusega ja palju peab kokku leppima, et õppe korraldamine on keeruline. Meeldis Mihhail Kõlvarti mõte, et peab olema idee, näha peab olema õpilase kasu või õpilasekesksus ja siis saab seda ka toetada ning leida tehnilisi lahendusi ja vahendeid. See kool on olnud pigem ettevaatlik ja konservatiivne digivahendite kasutamisel. Nüüd otsivad võimalusi digivahendite suuremaks rakendamiseks, sest lapsed on nüüd ka juba suuremad. Kõige vanemad on praegu 5. klassis.</p> <p>Lasnamäe Gümnaasium:</p> <ul style="list-style-type: none">• MÕK tegevused on koolis veel üsna kaootilised ja prognoosimatud, ei anta infot kui mõni klass läheb tegema õuesõpet või ekskursioonile – tegelevad nüüd kavandamise parendamisega.• Koolis pooled teavad MÕK kuust ja teine pool ei olnud midagi kuulnud.• Tehtud aineüleseid koostööprojekte – osales 7 õpetajat ja 60 õpilast.• Lapsevanemate (eriti vene rahvusest) ootus on, et õpe peab olema traditsiooniline, et lapsed ei õpi piisavalt kui on liiga palju vabadust ja õpetaja ei nõua piisavalt. Koolid lahendavad sellest tekkinud kaebuseid. <p>Tallinna Pae Gümnaasium: toimus ülekoolliline talgupäev – toimusid presentatsioonid looduse teemadel, mille 8. kl lapsed viisid nädala jooksul läbi kõikides klassides klassijuhatajatundide ajal. Tuli teha kolmes keeles (vene, eesti, inglise) ja lõimida erinevaid aineid, filmida jne. Valmimas on koolisisene veeb.</p> <p>Tallinna Läänemere Gümnaasium – spordipäev ei toimu tavapäraselt, vaid nädalavahetustel, tavaliselt osaleb kuni 400 last, need ei ole kohustuslikud, nt viiakse läbi Pirital (sõudmine), suusatamine jne. Kooli väärtus on kogukond ja perekond. Sellel aastal on isadepäev teemaks. Jõuluüritus on jaanuaris, seekord valmistab seda ette ja viib läbi kooli matemaatika aineseksioon. Õpetajate koostöö on ikka kõige suurem probleem – üks jagab oma kogemust ja materjale, teine hoiab kõike kiivalt ainult endale.</p>	
--	--

28.09.2017 juhtide nõupidamise töörühmade kokkuvõtted

Töörühma teema: Eripärased õpilased õpivad juba tavakoolis

Töörühma juhid: Kersti Nigesen, Vanalinna Hariduskolleegeumi direktor, Kristel Üksküla, Vanalinna Hariduskolleegeumi õppealajuhataja

Osalejaid: 10

Protokollija: Piret Lind, hariduskorralduse osakonna vanemspetsialist

Kogemuse rakendamise võimalused koolis	Ootused, küsimused, tähelepanekud
<p>Ühiskonnas on toimunud suured muutused. Keskkond, mis toob erinevaid erivajadusi. Ka lapsevanemad on muutunud, ülekoormatud, väsinud. Puudub side vanavanematega, on äärmuslikud ambitsioonikad. Lapse muutunud staatus – laps ei tohi töötada. Personaalne lapsehoidmine on kõige kallim teenus. Lapsevanema kättesaadavus. Tänapäeval on kiindumushäirega laps, ravi on keeruline ja pikaajaline. Lapse keskkond, laps elab ühes peres, siis teises. Alustame ilma meetoditeta. Alustama peaks lasteaiast (logopeed). Ema ja lapse suhte filmimine (empaatia).</p>	
<p>Kõige olulisemad tegevused laste toetamiseks on:</p> <ul style="list-style-type: none">• Juhtimine ja eesmärgi seadmine• Lapse arengu diagnostika• Õpetajate toetamine, juhtkond võtab vastutuse probleemide eest• Ruumid, keskkond - mis toetab erivajadusega last	
<p>DIAGNOSTIKA – esmane lapse harija on vanem, kui me võtame üle vanema funktsioonid, siis saame lapse endale.</p> <ul style="list-style-type: none">• Vanemast mööda minna ei saa. Vanema abipalumine on seotud konfliktiga, ta on rahulolematu. Lasteaias sotsiaalsete oskuste kasvatamine, lapsel on arvuti, mitte vanem, pere. Tahame, et keegi teine paneks nad käituma hästi. Käitub laps teise jaoks, ta tajub, et see on emale oluline• Määratle lähteseisund- peab ettekujutus olema varieeruvast vormist, milles laps vajab tuge. Tutvusuuringu test – me võtame lapsi 0-kriteeriumi järgi, mis näitab, et ta on võimeline õppima. Või tema erivajaduse järgi. Nt Soomes vaadatakse 2-a enne kooli laps üle, selle järgi vaadatakse millisesse koolis saaks laps hakkama. Nt kui pime laps tuleb kooli – kas me teame seda ette? Hollandi süsteem, mõõdab lapse tasandit, et ta tunneks õppimisest rõõmu. VHK-s mõõdame 3., 6. ja 9.klassis. Lisaks võimete testid, mis aitavad anda teise pildi, siis on viga kuskil mujal (matemaatika võime on, aga ei õpi).• Meie vanemad on tundlikud igasugustele muutustele – klassi vahetus, jm. Vanemaid peaks teatame, vestlus iga lapse perega. Vanemad ise märgivad lapse erivajadusi ja kool omapoolt tähelepanekuid. Toetuvad uuringutele. Vestluses on aluseks uuringud. Kui hirmudega laps tuleb kooli, peab olema süsteem kuidas aidata või suunata sinna kus on midagi enam pakkuda. Peamine raskus on põhikoolieas.• Vanemate abistamine kooli valikul. Õpetajad on eksperdid, kes annavad hinnangu. Lisaks on testid, mis siis kas kinnitavad õpetaja hinnangut või mitte. Kogu meie tegevus on hinnanguline (hinded, naerunägu jm) igal juhul ma saan last kas kahjustada või innustada. Õpetaja hindab lapse võimekust 8 tasandil, see annab teise vaate õppimisele. Igal juhul see toetab õpilast. VHK-s on 1600 last selliselt hinnanud. Õpetajale suur töö, aga toetab tema tööd. Kaasatud eksperdid lapse arengule, ja alles siis räägitakse lapsevanemale. Keeruline on olukord kui vanematel on vaade teine. Klassijuhataja ei tohi vanemaga tülli minna, pigem mõni juhtkonnaliige.• Probleemide korra kaasatakse eksperdid. Olemas on ka testid vanematele. Testid on ise välja töötatud, Vajalik on täiskohaga psühholoog. Hindamisel numbriline skaala (2-6) ja lisaks sõnaline hinnang. Hinnang võib olla ka emotsionaalne.	

28.09.2017 juhtide nõupidamise töörühmade kokkuvõtted

ARENGUDIAGNOSTIKA – kahjustav siis kui infot valesti kasutada (näit ka testid kinnitavad tema mittehakkamasaamist). Info võib olla aga ka toetav. Kaitstud info, mis ei kajastuks infosüsteemides. Lapse kaustad on psühholoogi juures, keegi neid ei näe.

Tervisenõukogu – nädalas 5 korda. Selle nädala probleemid (algklasside tervisenõukogu, jm) kriitilised küsimused. Koolis erivajadustega lapsi üle 200, individuaalõpilasi 17. Ükskõik mis tingimustel peab laps kodust välja saama (depressioon). Kooli võib tulla ükskõik millal. Tagalööök, et laps jääb haigeks. Tähtis et inimesega kontakt säilib. Ülitark laps. Hollandis katsetavad süsteemi, et laps peab olema iga päev mingi aeg koolis, aga ise valib millal seda teeb. Lapsi saab klassist edasi tõsta. Last huvitab ainult üks mingi konkreetne valdkond (moekunst, muusika vms). See paneb koolile suure vastutuse, hinded võivad langeda. Kuidas kooli keskkond toetab lapse erivajadusi. See on oluline, et erinevad anded on kõik koos ja erinevad erivajadused on koos. Igal lapsel on ka oma anded vaatamata erivajadustele. Teistele lastele saab seletada et lapsel on oma erivajadused, siis vähenes konfliktide arv. Me ei hinda kunagi last sellepärast et on ratastoolis.

- Kuidas toetate teisi lapsi, kellel ei ole erivajadusi. Maailm on loodud selliselt, et iga laps on siia oodatud.
- Oluline on ka lastele rohkem selgitada mis need erivajadused on, anda infot, et lapse mõistaksid. Kuidas see saaks, et see toimiks igas koolis. Tavakoolid vajavad enam toetust erivajadustega laste toetamiseks.
- Eripära ei ole agressiivsus. Kristlik kultuur toetab inimeste erisusi. Loo kontakt. Loo süsteem kuidas õpetajad ka toime tulevad. Tuleb maha võtta hirm, igakord ei lähe hästi, ei saa hakkama. Juhtkond vastutab. Õpetaja ei pea üksi lapsega hakkama saama. Laps tuuakse juhtkonna kabineti. Laps peab tundma, et ta ei ole karistamatu. Kaasatakse psühholoog. Tugiisik klassijuhataja, tema ülesanne on siis hoopis teine. Klassijuhataja peab olema võimeline kaasa rääkima arenguhinnangus. Kõik klassijuhatajad on eripedagoogika kursused läbinud. Kogu meeskonnale eripedagoogika kursused (baasteadmised). Inimene kardab kõik seda, mida ei tunne. Enne õppimist kontakt lapsega, siis saab hakata õppima.
- **Kasu on ka huviharidusest.** See tõstab enesehinnangut, tema andeid. Tugisüsteemid (logopeed vm spetsialist), tean kuhu pöörduda ja keda kaasata
- **Rahunemisklass** ja väikeklass. Hetkel enam vaja ei ole.
- Läbimõeldud süsteem, mitte iga juhtum eraldi.
- **Tunniplaani eripära.** Ind.õpilane, väikeklass ja suured klassid. Suund on suurde klassi iga õpilane. Näiteks on mõned ained on individuaalsed, osa suures klassis, osad erinevas tasemeklassis (näit 6.kl) andekasega suure klassi juures, aga kus on Kas lapsele on 3 keele õppimine mõistlik. Laps saab eraldi õpet kuna on andekas, saab individuaalõpet kuna ei kannata õpetaja kõva häält. Paindlikkus iga lapse väikeklassi laste puhul.
- Iga juht peab lapse oma õlgadele võtma, vastutuse võtma. Kas grupeerida (7.kl ja 8.kl on koos).
- Pakume koolina kõike variante, aga vanem töötab igale asjale vastu.
- Stigmaniseerimise kartus.
- **Lapsevanemad. Rääkida, rääkida.** Mõni tahab, et laps läbiks kiiremini. Vajadusel Hollandi kogemus, eriline laps tavakoolis. Õpetaja annab ainet klassile. Hollandis on töökeskkond kus erivajadusega lastele. (KÜSI IMBI KÄEST PILTI). Laps kasutab kõrvaklappe, istub kummipadjal, päeva plaan
- **IGA LAPS SAAB VAJALIKUD abivahendid**, kõik on piktogrammides, keegi ei seleta kogu aeg midagi. Taimerellad (aja visualiseerimine)
- Iga väike poiss vajab liikumist. Vaba tormamisega vahetundi ei toimu mujal. (Blooms Taxonomy) Iseseisvalt suudavad töötada vähesed lapsed. Test enne aine läbimist, selgub mida on vaja õpetada. Õ

28.09.2017 juhtide nõupidamise töörühmade kokkuvõtted

- Õpetaja mudel, ta ei ole diagnostik. Esimesena peab jälgima, aru saama, planeerima ja siis vii täide. Kellega kui palju instrueerida, selgitada. Alustab kes suudavad kiiremini ülesandest aru saada ja siis võttis lapsed kes vajasisid tuge.
- Konservatiivne kool Londonis – õppemaks, suur distsipliin, täielik. Süsteem võib olla konservatiivne, aga tekitab lapsele???
- **Igale uuele õpetajale tööle tulles mentor.** Väikeklassis algklassiõpetaja ei lähe edasi vaid jääb paariks aastaks 1. Klassi (Miikaeli koolis, õpetaja otsus). Õpetajast sõltub palju. Me aitame õpetajat, õpetajate koostöö, tööaeg kus kõik saavad arutada. **Niikaua kui lapsed on koolis, istub õpetaja oma klassis, mitte õpetajate toas.** Vahetunnis tegeleb lastega, klassist ei lahku, töökoht on klassis. Kui lapsed lahkuvad, saavad õpetajad omavahel kokku. Meil on õpetajal rohkem individuaalne töö. Klassijuhataja kutsub teised aineõpetajad kokku, et koos leida lahendusi.
- Info iga lapse kohta liiguks kõigi õpetajate vahel. Studium on paindlikum, teade ilmub kohe
- Diktogramm.
- **Õpetajal on mitmeid rolle: võõrustaja-kontakti looja** (tema loob päeva, silmkontakt, et laps tuleks kooli); **esitleja** (haarab tähelepanu); **didaktik, harija** – oskab lapse seisukohast vaadata, mis seisus ta on hetkel. Kuidas laps õpiks, **väärtustaja** – saan aru mida tegin..
- Vähenenud on tähelepanu kunstiainetele, antakse rohkem näiteks matemaatikale. Joonistamine personaliseerib õpitu.
- Meie vanemate tugev osalus koolielus, süsteemselt kujundatud kultuurikeskkond, loovainete olemasolu õppekavas, väärtuspõhisus ja seondumine eelnevate põlvkond

28.09.2017 juhtide nõupidamise töörühmade kokkuvõtted

Töörühma teema: Kogupäevakool
Töörühma juht: Kairi Jakobson, Rahumäe Põhikooli direktor
Osalejaid: 12
Protokollija: Anne Nurmik, hariduskorralduse osakonna vanemspetsialist

Kogemuse rakendamise võimalused koolis	Ootused, küsimused, tähelepanekud
<ul style="list-style-type: none">• Võimalus huviringis õpitut tavakooli huvides ära kasutada, loovtöö tegemise võimalus koostöös, mis vähendab tavakooli koormust• Kaunite kunstide professionaalidest õpetajate kasutamine asendustundides, koostöö arendamine õpetajate vahel• Koostöö koolide vahel, mis ei asu ühe katuse all• Lapsevanema mugavus ühtse ja tervikliku õppekorralduse näol. Kui lapsel on mitu huviala, siis kogupäevakoolis ei kulu aega, et linna erinevatesse kohtadesse sõita, kaunite kunstide osakond iga kooli juures: aja kokkuvõtte, võrdsed võimalused• Suurem vabadus ja võimalus mõkkida• Terviklik õppeprogramm vastavalt lapse võimetele ja huvidele• Saab valida üksikuid õppeained ja nendega süvendatult tegeleda• Valikaineid tuleb juurde kolmandas kooliastmes• Paindlik päevakava, mis ühendab nii üld-, kui ka huvihariduse• 1.-2. klassi huviringid võivad olla hommikul, suurematel peale tunde• Huviringi valikuvõimalust saab õppeaasta keskel paindlikult muuta• Klassi suunamine ühte huviringi, kõik lapsed on huvitegevusse kaasatud• Lapsed saavad 3 korda päevas sooja toitu• Palju erinevaid võimalusi eduelamuse kogemiseks• Tasuline pikapäevarühm, mis on nn. arengurühm, mille eesmärk on, et kodus ei peaks õppima, kuni 4.klassini• Lapsele on keskkonnavahetust vaja, eraldi tegutses huvikoolis võimalik teise õpetajaga koostööks (suhted, hea kontakt) ja võimalus uute sõprade leidmiseks, eelarvamustevaba võimalus huviga tegelemiseks, tavakooli probleemid ja suhted ei tule kaasa.• Kultuuri ja kunstialase teadlikku elanikkonna kasvatamine	<ul style="list-style-type: none">• Kuidas teenida omatuluga 9 kuuga 12 kuu töötasu õpetajatele, et süsteem oleks jätkusuutlik• Kui on kool ja huviringid eraldi, siis on kohustus ruumirenti tasuda• Võrdsed võimaluste puudumine kui tuleb tasuda õppemaksu• Kui tavakool ja huvikool on eraldi, siis sama eesmärgi nimel töötavatel õpetajatel on erinevad koolitusvõimalused• Kuidas tagada kahe kooli koostöös kes mida teeb ja mille eest vastutab• Huvikool peaks olema üldhariduskooli osa• MÕK-i rakendamine huvikooliga koostöös ei pruugi olla arusaadav• Majanduslik pool huvikooli ja tavakooli vahel keeruline• Kuidas alustada tavakooli ja huvikooli koostegutsemist• Suureks takistuseks raha. Lapsevanematelt raha kogumine on võimatu.• HEV laste kaasamine praegu raske, sest laps ei viitsi väljaspool kohustuslikku õppetööd ringi minna, lisaks pole neil järjepidevust• Tasustatava ringi korral vanemad loobuvad ja lapsed jäävad õppimisvõimalusest ilma, lapsevanemad kirjutavad tööendeid kergekäeliselt• Ringid võiks toimuda ka keset koolipäeva, nt on võimalus koolipäeva keskel teha nn paus õppeõs. Selleks on vaja, et oleks tasuta. See peaks olema vabatahtlik.• Õppekäik peaks olema koolis tunniplaani osa ja õppetöös eraldi arvestatud, sest muidu ei osaleta• Erahuvikoolis ja huvikoolis õpivad samad lapsed, neil ei saa vahet teha• Koolide võrdne kohtlemine ja ka laste võrdne kohtlemine peab olema• Kogupäevakool kuni kolmanda klassini täisrahastatud• Huvikoolid, ka kooli kohale minnes, peavad maksma renti• Esimene klass igas koolis tasuta huviringidega, mis on õppetöö osa

28.09.2017 juhtide nõupidamise töörühmade kokkuvõtted

Töörühma teema: Väikeklassid, üks ühele keskendatud õpe, koduõpe, kooli ja lastevanemate koostöö

Töörühma juht: Jelena Petrenko, Tallinna 53. Keskkooli õppealajuhataja

Osalejaid: 5

Protokollija: Milena Pogodajeva, hariduskorralduse osakonna peaspetsialist

Kogemuse rakendamise võimalused koolis	Ootused, küsimused, tähelepanekud
<p>Tallinna 53. Keskkool</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tugev tugispetsialistide meeskond (erinevad spetsialistid: logopeed, psühholoog, õpetaja-surdopedagoog, HEV-koordineerija, sotsiaalpedagoog, medõde, õpiabirühma õpetajad • Koostööseminarid, tugev koostöö • Väga hea tugispetsialistide kontakt klassijuhatajatega • Vastava kvalifikatsiooni õpetajad (160 t. eripedagoogika) • Koostöö TÕNKiga • Koolis on väikeklasside sisse astumise järjekord (teiste koolide õpilased nõustamiskomisjoni otsusega tahavad jätkata oma õppimist selles koolis) <p>Toimiv süsteem!</p> <p>Tallina Arte Gümnaasium</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eripedagoogika koolitus koolile Tartu Ülikooli poolt on tellitud • Hea algus - 1. väikeklass sellel õppeaastal • Koostööks valmis • Abi TÕNKi poolt <p>Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasium</p> <ul style="list-style-type: none"> • Väga hea meeskonnatöö pimedate õpilaste õpetamise osas (tüfopedagoog ja aineõpetajad) 	<ul style="list-style-type: none"> • Puudub õpetajate ettevalmistus • Praegused tingimused ei vasta nõuetele • Mis teha juhul, kui komisjoni otsusega laps tuleb kooli õppeaasta keskel? • Õpetajad ei ole nõus töötama õpilastega, kellel on erivajadused, eriti käitumisega probleemid • Koolimajad ei ole sellega kohandatud • Spetsialistide puudus (eriti logopeedid) • Millal õpetaja seda teeb? • Inimese ressurss? Kust võtta õpetajat? • Tugiisikud • Nõustamise protsess on liiga pikk, otsused tulevad hilja • Ruumide puudus • Vastavad vahendid ja tingimused HEV õpilastele • Abiõpetaja igas klassis (õpetajad-pensionärid) • Õpiabirühma õpetajate arv peab olema suurem igas koolis • Rahastamise probleem • Väga vähe abi Rajaleidjas • Väikeklasside kool? Õpetajad, spetsialistid, tingimused • Vastav õppekoormus? Väikeklassis 20 tundi, koduõppel 8 tundi. • Iga kooli kõrval moodulklass? Väikeklassid, üks – ühele õpe jne.

28.09.2017 juhtide nõupidamise töörühmade kokkuvõtted

Töörühma teema: Kuidas kujundavat hindamist edukalt rakendada?

Töörühma juhid: Kati Kurim, Tiina Talvi, Madis Somelar – Tallinna Reaalkooli õppealajuhatajad

Osalejaid: 17

Protokollija: Marika Pettai, hariduskorralduse osakonna juhataja

Kogemuse rakendamise võimalused koolis	Ootused, küsimused, tähelepanekud
<p>Kujundava hindamise rakendamise soodustajad:</p> <ul style="list-style-type: none">• kindlad eestvedajad, innovaatilised õpetajad (otse ülikoolist);• õpetajad tahavad näha õpilast, kes võtab enam vastutust oma õppimise eest;• traditsioonilisest õppevormist erinev õpe (õuesõpe, projektitöö);• keelekümblusmetoodika toetab kujundava hindamise rakendamist;• õpilased soovivad seda, vajadus sellise hindamise järgi;• I kooliastmes ootavad vanemad hinnanguid (sõltub koolist);• väiksemad klassid (kuni 24);• õpetajatevaheline koostöö ja sünergia;• mõtestatud tegevus.	<p>Kujundava hindamise rakendamise takistajad:</p> <ul style="list-style-type: none">• aja raiskamine;• vähe koolitusi (ei pakutagi, pole pädevust);• vanemate stereotüübid (ootavad numbrilisi hindeid);• õpetajate hirm töökoormuse eest;• alati ei osata olla konkreetne (pikad jutud);• õppetöös õpetajal palju eesmärke (kujundav hindamine, arengukava jne);• õpetajatel valed arusaamad (peab olema pikk, numbrist peab loobuma). <p>Kuidas edasi?: Koolitus Tallinna Reaalkoolist© (nt haridusamet korraldab) Saab alati minna vaatama uurima Kool jagab meelsasti oma kogemust</p>

28.09.2017 juhtide nõupidamise töörühmade kokkuvõtted

Töörühma teema: MÕK kogukonna ja kooli koostöö toetajana
Töörühma juht: Toomas Pikhof, Pirita Majandusgümnaasiumi direktor
Osalejaid: 8
Protokollija: Andres Vakra, hariduskorralduse osakonna juhtivspetsialist

Kogemuse rakendamise võimalused koolis	Ootused, küsimused, tähelepanekud
<p>Ettekandja kogemus:</p> <ul style="list-style-type: none">• Leida lapsevanemad, kellel tahe kooli juhtida, õpime kõik koos.• Tuleb suhelda. Põhiline kuula vanemaid!!• SA Innovele projekt 01.03- 31.10.17 oma kooli õpetajad koolitajad, osalejaid palju- kogukond valiti klassides (projekt 2945 eurot)• Loodi õpiürituste sari.• Valiti vanemate kogu , igast klassist 2 vanemat.• Vanemad tuleb ette valmistada hoolekogusse• Turundus oluline – sotsiaalmeediast suur abi• Juhtimine, maine , õpitulemused – kolm põhilist valupunkti• Tuleb tänada ja olla kannatlik !!! <p>Tallinna 32. Keskkool: hoolekoguga koostöö hea ja ei ole raske, tahtjaid ei ole palju</p> <p>GAG – vanemate kogu liige esindab klassi, mitte isikliku lapse muret, siis peab kool ikka probleemiga tegelema.</p> <p>Kalamaja Põhikool- Kes siis ikka juhib ?</p>	<ul style="list-style-type: none">• Leida koostöövorm kogukonnaga• Kuidas muuta olukorda, et lapsevanemad ei muutuks kontrolliks• Venemeelsus ja eestimeelsus vene koolides, mis teeb asja pooleks• Olukord piirkonniti erinev – ootused erinevad, asumid!!• Mureks veel eelarve ja rahad, väikeklassid

28.09.2017 juhtide nõupidamise töörühmade kokkuvõtted

Töörühma teema: Teisel ringil targaks

Töörühma juht: Robert Ossipov, Tallinna Vanalinna Täiskasvanute Gümnaasiumi direktor

Osalejaid: 6

Protokollija: Natalja Lapikova, hariduskorralduse osakonna vanemspetsialist

Kogemuse rakendamise võimalused koolis	Ootused, küsimused, tähelepanekud
<p>Tallinna Vanalinna Täiskasvanute Gümnaasiumi kogemus</p> <p>Kaasav haridus – kõik on kaasatud</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uusimmigrandid • Eestlased välismaal • Päevakoolist IÕK • Mihkli näide • Emad, pojad <p>Õppe – ja kasvatustöö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mittestatsionaarne õpe (mitteformaalne õppetöö). 18% kõikidest gümnaasiumi õppijatest õppis mittestatsionaarses õppes. Õppetöö alates 17.a • Õpetajaid 29 / õpilasi 736. Ühe õpetaja kohta on 25 õpilast. Keskmine vanus 21. • RÕK + riigieksamid • Õppemeetodid: üks-ühele õpe, iseseisev töö, paindlik lähenemine, hommikused, õhtused tunnid, e-õpe, IÕK – üksikaine õppijatele, eksternõpe, lõimitud õpe (ajalugu, keemia, eesti keel ja kirjandus) • MÕK tegevused. Aktiivsed õppekäigud: muuseumid, teatrid, loodusretked. • Arvestame: VÕTA süsteemi • Tasanduskursused (eesti keel, matemaatika, võõrkeel) , uurimus – ja praktilised tööd • TÕN tegevused <p>Õpilased</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kes nad on? Emad, pojad, tütreid jne. Põhjused erinevad, miks õppima asutakse (nt isiklikud probleemid, lapse sünd, konfliktid, sotsiaalsed probleemid). Arv on kasvav trend. Keskmine vanus kukub. <p>Tegevused</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koostöö teiste täiskasvanute gümnaasiumidega • ANDRAS koolitused juhtidele, õpetajatele, koostöö • Rahvusvahelised projektid + Euroopa Sotsiaalfond „Teisel ringil targaks“ • MÕK tegevused: õppekäigud, ainetunnid, veebinaarid, õppevideod, tasanduskursused, üks-ühele õpe • Õppijate saadikud, õpilasomavalitsus 	<ul style="list-style-type: none"> • Keskmine vanus nooreneb; • Koostöö koolide vahel; • Mida teha koolikohustuslikus eas õpilastega (kuni 17.a), kes ei taha päevakoolis olla? • Ettepanek: lubada nad ametikooli, kes saavad eduelamuse tehes midagi käelist ja siis jõuavad uuesti põhikooli õppekava ainete juurde. Selleks on vaja muuta seadusandlust: hetkel on olemas koolid vt ametikoolid, kes nad vastu võtaksid ja on hädas päevakoolid ning õpilased ja nende lapsevanemad; • Hetkel jääb süsteem paindumatuks ja noored sattuvad tänavale; • Gümnaasiumid väga kergesti „viskavad välja“ 12. klassist ebamugavaid õpilasi. <p>Ootused</p> <p>Individuaalne lähenemine Paindlik õppetöö Rõõm õppimisest, edutunne Mitteformaalne haridus</p>

28.09.2017 juhtide nõupidamise töörühmade kokkuvõtted

Kuhu liigume?

- Digitaalne valmisolek?
- Valmisolek noortega tegelemiseks? Kasvav õpilaste arv
- Toetamine, suunamine, võimaldame lõpetada?

Miks kõik täiskasvanud ei omanda keskharidust? 80 000 Eesti täiskasvanutest vanuses 25 -64 ei ole oma keskharidust.

- Tööga hõivatus
- Perekondlikud kohustused
- Hoiakud
- Madal haridustase toodab juurde madalat haridust.

Millised võimalused on täiskasvanutel saada haridust?

<https://www.hm.ee/koolikaart/index.php?id=map1&t=3&scri=1&k%5B%5D=7&s=&address>

Teisel ringil targaks tegevused – Euroopa Sotisaalfondi projekt 29.08.2016 – 28.08.2018.

Eesmärk: Tuua keskharidusega inimesed tagasi kooli ning õpilaste toetamine keskhariduse omandamise teel.

Teavituskampaania „Jätka õpinguid koos teiste täiskasvanutega!“ on täiskasvanute haridust populariseeriv ja õppimisvõimalusi tutvustav ettevõtmine, kus fookuses on õppimine ja enesetäiendamine kogu elu jooksul.

- Toetada koole, tegevusi, õpilasi, õpetajaid
- Tasanduskursused
- VÕTA süsteem
- TÕN tegevused
- MÕK tegevused
- Õppijate saadikud
- Elukestev õpe
- Akadeemiline puhkus 1.a

Riiklik kampaania – <http://www.jallekooli.ee/>

Karjäärinõustamine/ Karjäärivõimalused täiskasvanutel?

- Klassijuhatamine
- Õppijate saadikud
- Eksternid / üksikaine õpe
- Igapäevane nõustamine
- Töötukassa/ Rajaleidja

28.09.2017 juhtide nõupidamise töörühmade kokkuvõtted

Töörühma teema: Aineteülene kooli õppekava Tallinna Inglise Kolledži 1.-4. klasside näitel

Töörühma juht: Marja Popov, Tallinna Inglise Kolledži PYP koordinaator

Osalejaid: 18

Protokollija: Katrin Parve, hariduskorralduse osakonna vanemspetsialist

Kogemuse rakendamise võimalused koolis	Ootused, küsimused, tähelepanekud
<p>Tallinna Inglise Kolledži kogemused:</p> <ul style="list-style-type: none">• David Perkins on üks tähtsamaid uurijaid selles valdkonnas.• Läbi rääkida majasiseselt: 1) Kuidas toimub õppimine? Kas kõik saavad ühtemoodi aru õpetamise olemusest, õppimisprotsessi toimumisest õpilase peas. 2) Milline on meie õppija? Kirjeldada ära õpilase profiil.• Igal aastal peaks samm-sammult mingi arendus juurde tulema.• Toimub pidev ideede jagamine, materjalide koondamine.• TIK on 6 moodulit (sarnaselt rahvusvahelise õppekavaga), mida läbivad kõik lapsed läbi nelja õppeaasta. Soovituslikult kasutada 5 teemamoodulit, et ühtiks riiklike vaheaegadega.) Teemad peavad katma kõiki õppeaineid. TIK kodulehel on kõik täpsemalt kättesaadav.• TIK vaadati üle kõik ainevaldkondade raamatud ja käsitletavat teemasid ei ühti õpikutes pakututega, seega õpikud-töövihikud traditsiooniliselt kasutuses ei ole.• Tunniplaanis on õpetaja nimi, mitte õppeaine – laps teab, kes tema õppetegevust läbi viib. Koolikella ei ole ja õppetegevused ei ole kindlate piiridega piiritletud.• Iga mooduli kohta on oma mini-raamatukogu, mis tuuakse mooduli alguses klassi. Igapäevaselt ei ole kasutuses traditsioonilised õpikud. Lisaks on õpetajate koostatud materjalide mapid moodulite kohta, mida täiendatakse aastast-aastasse.• Igat moodulit alustatakse kokkuvõtva tegevuse planeerimisega – kuhu me tahame jõuda?• Õpetaja vajab väga palju tuge, et ta teeb õigesti. Lähtuma peab õpiväljunditest ja nendega seostama.• Kirjalikke kontrollivaid töid on minimaalselt. Hinnanguid antakse protsessidele.• 5.-7. klassides on ainevaldkondade kaupa õpetamine. Ei ole traditsioonilisi ainetunde. Ainevaldkondade tundides on moodulid.• Hetkel käib ettevalmistus 8. klassi jaoks. Eesmärk on 5.-9. ainevaldkondade põhiseks.• Iga aasta augustis vaadatakse õppekavad üle ja täiendatakse, kohendatakse, vajadusel muudetakse.• Algklasside õpetajal on täiskoormus 20 kontakttundi + õppetöö planeerimine.	<ul style="list-style-type: none">• See on MEESKONNATÖÖ• Alustada nende õpetajatega, kes on entusiastlikumad ja kaasatulevamad – koolil peab olema pidepunkt, millest alustada.• Arendusprotsess on pidev.• Õpetajatele ära selgitada, kuidas see toetab õpilase arengut ja see on õpilaste heaks – alustama peab oma meeskonnast.• Õpetaja peab ise palju uurima ja teadmisi omandama ning peab olema valmis laskma lahti õpik-töövihikust.• Alustada võiks 1. klassist ja minna aasta-aastalt üle, aga üldjoontes tuleb 1. kooliaste paika panna, et tagada õpitulemused.• Vanematele tuleb öelda, et maailm on muutunud ja tänapäeval ei õpita enam nii, nagu õpiti vanasti. Toetuda erinevatele maailmatasemel uuringutele, mida maailm meie lastelt ootab – milliseid oskusi.• Koolid lähenevad lastele erinevalt ja lapsevanem saab valida, millise kooli lähenemist ta oma lastele soovib.• TIK-s on õpetajaid, kes olid alguses süsteemile vastu, aga praegu on teemas väga sees. Inimestele tuleb anda aega ja kogemust. Kutsuge neid esinema oma koolidesse.• Personalipuudus on takistuseks, sest õpetaja valib selle kooli, kus tal lubatakse „mugavalt“ olla.• E-kool ei toeta üleminekut (Tallinn on sidunud koolid lepinguga).

28.09.2017 juhtide nõupidamise töörühmade kokkuvõtted

Arutelu käigus tekkinud ideed võimalusteks:

- Riik annab ette 5 perioodi (saab sellest lähtuda) ja selle saab siduda moodulite ja teemadega.
- On juba tehtud teemapõhiseid projekte, teemanädalaid – see on alguseks väga hea ja sellest saab edasi minna.
- Tunniplaani sisse planeerida õpetajatele koostöö aeg (nt N 7. tund) – ühel nädalapäeval lõpetavad kõik õpetajad sama tunniga ning toimub ühine planeerimine.
- Kujundav hindamine on mitmes koolis juba rakendunud. Saab hindamisest lähtuvalt minna üle teemapõhisele õpetamisele.
- Kasutada digilahendusi koostöö planeerimisel – ühisdokumentide loomine (õpetajate töökavad, ainekavad).
- Rakendada osalist üleminekut – mingi arv tunde on ainetundidena tunniplaanis ja mingi osa on üldõpetuse raames (Kuristiku Gümnaasium rakendab).
- Rakendada pikki vahetunde, õuevahetunde – õpetajad saavad samal ajal koostööd teha.
- Rakendada õpetaja tunde – klassijuhataja tund tunniplaanis.
- Õnneks levib arusaam, et õppija on muutunud ja kool peab muutuma.
- Alustada saab kujundavast hindamisest ja sellega saab hea ülemineku.